

Een goede 2 jaar geleden zaaiden enkele rebelse jongeren als vreedzame daad van protest papavers in het gekapte bosdeel. Geen bussenstelplaats voor Stevaert, wel kantoren en loodsen voor Moenaert. Nu bloeien de papavers in dat deel dat straks ook volgebouwd raakt. Ondertussen wachten we in Flanders Fields op plan van bosminister Joke <http://www.jokeschauvliege.be/content/plan-van-aanpak-klaar-voor-zonevreemde-bossen> groet van www.poeziebos.be

In Flanders fields (lieutenant-kolonel John McCrae, 1872-1918)

In Flanders fields the poppies blow
Between the crosses, row on row
That mark our place; and in the sky
The larks, still bravely singing, fly
Scarce heard amid the guns below.
We are the dead. Short days ago
We lived, felt dawn, saw sunset glow
Loved, and were loved, and now we lie
In Flanders fields.
Take up our quarrel with the foe:
To you from failing hands we throw
The torch; be yours to hold it high.
If ye break faith with us who die
We shall not sleep, though poppies grow
In Flanders fields.

Vertalingen naar het Nederlands

De kollebloemen van Vlaanderen ([Rachel Schaballie](#), 1919)

*Vlaanderens hart bloedt in zijn kollebloemen open,
tussen de kruisjes door, die, rij naast rij geplant,
het simpel teeken zijn, waaronder wij steeds hoopen,
dat onze milde dood de vree werd voor dit land.
Bij rooden dageraad volgden wij in het blauwe
den zoeten leeuwerik, wiens jubel werd gestoord
door schroot en vloek en klacht. Tot men ons kwam houwen
en op dit Vlaamsche veld ons streven werd gesmoord.
Gij, die nu na ons leeft, wij reiken u de toortsen,
verheft ze naar het licht, elk roepe een nieuwen held:
verbreekt gij onze trouw, dan wordt in wreedste koortsen
ons 't heilig verbod te slapen in dit veld:
in elken kollebloem zouden wij blijvend bloeden!*

In Vlaanderens velden

*“In Vlaanderens velden bloeien de klaprozen
Tussen de kruisen, rij aan rij
die onze plek aangeven; en in de lucht
vliegen leeuweriken, nog steeds dapper zingend
ook al hoor je ze nauwelijks te midden van het kanongebulder*

*aan de grond.
Wij zijn de doden. Enkele dagen geleden
leefden we nog, voelden de dauw, zagen de zon ondergaan
beminden en werden bemind en nu liggen we
in Vlaanderens velden
Neem ons gevecht met de vijand weer op:
Tot u gooien wij, met falende hand
de toorts; aan u om haar hoog te houden
Als gij breekt met ons die sterven
zullen wij niet slapen, ook al bloeien de klaprozen
in Vlaanderens velden.”*

De rol van de poppies

Klaprozen in de [Dodengang](#)

Wat is de rol van de [klaprozen](#) (poppies)? Klaprozen bloeien als andere planten in de buurt dood zijn. Klaprozenzaden kunnen jarenlang op de grond liggen en pas beginnen te groeien als de nabije planten en struiken weg zijn, bijvoorbeeld als de grond werd omgewoeld en vervuild. De meeste klaprozen zijn altijd waar te nemen op plekken waar slooppuin in de grond ligt. De klaproos is namelijk een [pionierplant](#).

Natuurlijk was de grond rond de loopgraven in de Eerste Wereldoorlog grondig 'omgespit' en besmet door de gevechten en bombardementen. McCrae moet dan ook honderden klaprozen hebben zien bloeien toen hij in 1915 het gedicht schreef.

Maar de klaproos heeft nog een andere betekenis in *In Flanders fields*. Sommige klaprozen, die gerekend worden tot de papavers, worden gebruikt om [opium](#) en [morfine](#) van te maken; morfine is een sterk verdovend middel dat vaak werd gebruikt om de pijn van gewonde soldaten te stillen - soms voor eeuwig. De laatste verzen *We shall not sleep, though poppies grow / In Flanders fields* duiden op de verdovende werking van morfine.

Daarbij is de aanblik van de bloem vervuld van [symboliek](#): niet alleen zijn de blaadjes [rood](#) als het [bloed](#) van de gevallenen, en is het binnenste [zwart](#), kleur van rouw, in het hart van de bloem is ook een [kruisvorm](#) te zien, [christelijk](#) symbool van lijden en verlossing bij uitstek.

Boeken over IFF

- VERLEYEN, H., *In Flanders Fields: het verhaal van John McCrae, zijn gedicht en de klaproos*, De Klaproos, 1992. [ISBN 90-5508-001-2](#).